

TİASAD

Türk & İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi
The Journal of Turk & Islam World Social Studies

Yıl: 5, Sayı: 19, Aralık 2018, s. 167-176

Dr. Öğr. Üyesi Alper AKDENİZ

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Türk Müsîkîsi Devlet Konservatuvarı, Türk Müziği Bölümü, yorgobacanos@gmail.com

UD YAPIM USTALARI: KONYA İLİ ÖRNEĞİ

Özet

Türk Müsîkîsi'nin başlangıcından itibaren nazariyat çalışmalarının temel sahası “ses” olmuştur. Fârâbî, Urmevî, Merâgî, gibi nazariyatçıların eserleri bu alanda yapılan çalışmaları göstermektedir. Bu çalışmaların bir kısmı da çalgılar üzerinedir. Zaman içinde yeni teoriler ve çalgıların sınırlarını zorlayan eserlerin üretilmesine bağlı olarak çalgı yapıcılığında yeni teknikler ortaya çıkmıştır. Ud, bu tekniklerin de izah edildiği nazariyat kaynaklarının çoğunda uygulamalı anlatımda kullanılan temel müzik aletlerinden birisidir. Bu anlamda yeni müzik teorilerinin uygulamalı olarak görülebilmesi için ud yapıcılığı önemlidir.

Bu çalışmada nitel araştırma yaklaşımı kullanılmış, veriler görüşme yoluyla elde edilerek yorumlanmıştır. Konya ili merkezinde Türk Müziği alanında faaliyet gösteren ud yapıcıları ile görüşülerek, yaptıkları udların özellikleri, ud yapımı konusundaki düşünceleri, ud yapımında kullandıkları teknikler ve yaşadıkları sorunlarla birlikte bilgi ve becerileri değerlendirilmiştir. Bu çalışma ile ud yapım alanına objektif bilgiler sunulacağı ve ud yapıcılığıyla ilgilenecek yeni nesillere katkı sağlanacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ud yapıcılığı, Ud yapım teknikleri, Konya

ODU PRODUCTION MASTERS: EXAMPLE OF KONYA PROVINCE

Abstract

Since the beginning of Turkish Music, the basic field of theoretical studies has been the voice. The works of philosophers such as Fârâbî, Urmevî, Merâgî show the studies carried out in this field. Some of these studies are on the instruments. In time, new techniques have emerged in the production of

instruments due to the production of new theories and works that push the boundaries of the instruments. Oud is one of the basic musical instruments used in applied expression in most of the theoretical sources in which these techniques are explained. In this sense, oud production is important for the new music theories to be seen as practical.

In this study, a qualitative research approach was used and the data were obtained through interview. In the center of Konya, the characteristics of the ouds, their oud ideas about its construction, the techniques they used in the construction of the oud and the problems they experienced were discussed together with the data and ability of the oud producers in the field of Turkish Music. With this study, it is thought that objective information will be presented to the oud production area and will contribute to the new generation who will be interested in oud production.

Keywords: Oud production, Oud construction techniques, Konya

GİRİŞ

Müzik eserlerinin üretildikleri dönemin edebiyatı, kültür öğeleri ve değerleri, müzik aletleri ve bu aletlerin ses imkânlarıyla bestelendiği düşünülmektedir. Müzik kültürü ve edebiyatın gelişimindeki etkenlerden birisi de ses olmuştur. Tarihsel süreç içinde bestelenen eserler incelendiğinde gelişimlerinin zaman ve teknik imkânlarla doğru orantılı olarak ilerlediği görülebilmektedir.

Müzik aletlerinin ses organizasyonlarıyla ortaya çıkardığı ezgilerin birbirleriyle olan ilişkisi, bestelenen eserlerin icrasında çeşitli güçlükler ortaya koymuştur. “Ud’da sabitlenmiş perdeler yoktur, dolayısıyla klavyenin her değişik noktasından farklı bir ses almak olasıdır. Bu yüzden aralık farklılaşmasının aralığı oluşturan iki telden birinin akordunun değişmesine bağlı olduğu lir’den farklı olarak, ud’da değişik bir aralığın elde edilmesi için parmaklardan birinin bastığı noktayı değiştirmesi yeterlidir” (Güray, 2017: 51). İşte bu gibi sebeplerle ses organizasyonlarının ve kuram çalışmalarının incelendiği müzik aleti çoğunlukla ud olmuştur denilebilir.

Ud kelimesi yapıldığı ağaç türlerinden biri olan öd ağacı isminden gelmektedir. Arapça el-oud olarak kullanılan kelimenin başındaki tanımlama edatı olan “el” Türkçe’de kullanılmadığından sadece ud şeklinde söylenmiş ve bu şekilde yerleşmiştir. Horasan’dan Bağdat’a gelen Türklerin elinde olan ud, Araplar tarafından bir müzik aleti olarak çok beğenilmiştir. Fakat bu ud Türklerin kadim müzik aletlerinden biri olan kopuzdan başka bir şey değildir. Kopuz günümüzde Orta Asya’da kullanılmaya devam etmekle birlikte zaman içinde yapılan müzik çalışmalarıyla evrilerek Osmanlı’da ud ve şehrud isimleriyle karşımıza çıkmaktadır (Tanrıkorur, 2001: 177-179).

Türk Müsiki nazariyatı kadar eğitiminin de önemli parçalarından biri olan çalgıların yapımı, geçmişten günümüze klasik Türk sanatlarında olduğu gibi usta çırak ilişkisi ile öğretile gelmiştir. Çalgı yapımı bu anlamda kültürel miras sayılmakla birlikte konservatuvarların bünyesinde kurulan yapım bölümleriyle akademik bir nitelik kazanmıştır. Çalgı yapımı Türkiye’de ilk olarak Ankara Devlet Konservatuvarı’nda kurulan atölye ile öğretilmeye başlanmıştır. 1936 yılına tarihlenen bu gelişmeyi 1975’te İstanbul’da kurulan Türk Müsiki

TİDSAD

Konservatuari'nda Cafer Açın tarafından Çalgı Yapım Bölümü kurulması ve sonrasında 1981 yılında İstanbul Teknik Üniversitesine bağlanması izlemiştir (Işık, Uslu, 2012: 25). Ses aralıkları bakımından oldukça zengin olan ud, bugün dünyanın birçok yerinde ve müzik türünde kullanılan yaygın, sevilen ve öğretilen bir müzik aletidir. Bu sebeple ud yapımı gerek müzik teorileri açısından gerekse müzik eğitimi açısından önem arz etmektedir. Bu makalede Konya ili merkezinde Türk Müziği alanında faaliyet gösteren ud yapımcılarından altı kişiyle görüşülerek, yaptıkları udların özellikleri, kullandıkları teknikler ve ud yapımında karşılaştıkları sorunlar hakkında bilgi edinilmesi amaçlanmıştır. Ayrıca, çalışmanın çalgı yapım alanına objektif bilgiler sunacağı ve bu verilerin, mesleki alan sürecine ve bu sürecin takip edilmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışmada Konya ili merkezinde Türk Müziği alanında ud yapımı ve yapım ustalarının belirlenmesi hususunda nitel araştırma yaklaşımı kullanılmış ve veriler görüşme yoluyla elde edilerek yorumlanmıştır. Nitel araştırma; gözlem, görüşme formu ve doküman analizi gibi veri toplama tekniklerinin kullanıldığı ve olayların doğal ortamda, bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik sürecin izlendiği bir araştırma türüdür (Yıldırım ve Simsek, 2006). Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi daha detaylı ve derinlemesine bilgi edinmek amacıyla tercih edilmiştir.

Katılımcılar

Araştırmaya Konya ili merkezinde Türk Müziği alanında faaliyet gösteren altı ud yapımcısı katılmıştır. Bu işle amatör olarak uğraşan ve 5 yıldan az bir süredir bu işi yapan kişiler çalışmanın dışında tutulmuştur. Bu şartlara uyan ve profesyonel olarak ud yapımıyla uğraşan altı kişilik gurupla çalışmaya başlanmış ve devam edilmiştir. Katılımcıların gizliliğini korumak için adları yerine U1 ve U6 arası kodlamalar kullanılmıştır. Katılımcılar ile ilgili tüm bilgilere Tablo 1'de yer verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Özellikleri

Katılımcılar	Cinsiyet (K/E)	Memleket	Yaş	Mezuniyet	Deneyim (Yıl)
U1	E	Konya	67	Yüksek okul	13
U2	E	Konya	62	İlkokul	20
U3	E	Konya	57	Yüksek lisans	20
U4	E	Konya	56	Lise	30
U5	E	Tekirdağ	46	Doktora	9
U6	E	Konya	47	Ortaokul	35

Tablo 1'de görüldüğü gibi görüşme yapılan ud yapımcılarının sayısı altıdır. Katılımcıların tamamı erkektir. Katılımcıların beşi Konya, biri Tekirdağ'lıdır. Katılımcılar yaşları açısından incelendiklerinde 47-67 yaş aralığında oldukları, mesleki deneyim süreleri açısından incelendiklerinde en az 9, en fazla 35 yıl deneyimlerinin olduğu, eğitim durumları incelendiğinde bir kişi ilkokul, bir kişi ortaokul, bir kişi lise, bir kişi yüksek okul, bir kişi lisans ve bir kişi doktora mezunudur.

Veri Toplama Aracı

Ud yapım ustalarının görüşleri görüşme formu yoluyla toplanmıştır. Bu formda açık ve anlaşılır bir dille hazırlanmış yapılandırılmış görüşme soruları vardır. Bu sorulardan bazıları şunlardır:

- ✓ Yaptığınız udlara olan talep durumunu nasıl değerlendiriyorsunuz?
- ✓ Ud yapımıyla alakalı yeni teknikler geliştiriyor musunuz?
- ✓ Bir ud yapımında bulunması gereken özellikler sizce nelerdir?

Veri Çözümleme Teknikleri

Görüşme ile elde edilen veriler katılımcılardan izin alınarak ses kayıt cihazına kaydedilmiş ve kayıt altındaki bu görüşmeler çözümlenmiştir. Görüşme ile ilgili sorulara yönelik belirlenmiş kategoriler önceden oluşturulmuştur ve araştırmanın amacını yansıtmaktadır. Bu kategoriler yapılacak doküman analizinin de temel kategorileri olacaktır (Yıldırım ve Simsek, 2006).

BULGULAR

Malzeme Temini

Katılımcıların malzeme temin ettiği yerler Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Malzeme Temin Edilen Yerler

Katılımcılar	Yer
U1	Konya, Ankara, İstanbul, İzmir
U2	Yurt içi ve yurt dışı
U3	Yurt içi
U4	İstanbul, Ankara, Artvin, İzmir
U5	Yurt içi ve yurt dışı
U6	İstanbul, İzmir, Konya

U1, U4 ve U6 katılımcıları malzeme teminini İzmir ve İstanbul’dan yapmaktadır. U1 ve U4 katılımcıları Ankara ilinden de malzeme temin ettiklerini belirtirken, U4 Artvin’den de yararlandığını söylemiştir. U1 ve U6 aynı zamanda yaşadıkları ili tercih ettiklerini yani Konya’dan da malzeme temin ettiklerini söylemişlerdir. U3 yurt içinden malzemelerini tercih ettiğini belirtirken, U2 ve U5 yurt içi ve yurt dışından malzemelerini temin ettiklerini söylemişlerdir.

Ud Yapımında Kullanılan Ağaçlar ve Tercih Sebepleri

Katılımcıların ud yapımında kullandıkları ağaçlar Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Ud Yapımında Kullanılan Ağaçlar

Katılımcılar		U1	U2	U3	U4	U5	U6
Ağaçlar	Gül			X		X	
	Pelesenk	X		X	X	X	
	Kelebek	X	X		X		X
	Ardıç	X			X	X	
	Abanoz	X			X	X	
	Maun	X	X	X	X		
	Erik		X				
	Ceviz	X	X	X	X	X	X
	Ladin			X		X	
	Dut			X			X
	Gürgen			X			X
	Armut			X			
	Paduk			X			
	Vengi				X		
	Kiraz				X		
	Akçaağaç					X	
	Karaağaç						X
	Kaysı						X
	İğde						X
	Akgürgen						X
Köknar						X	

Katılımcıların tamamı ud yapımında ceviz ağacını tercih etmektedir. 6 katılımcıdan 4'ünün pelesenk ağacını, 4'ünün kelebek ağacını, 3'ünün ardıç ve abanoz ağacını, 3'ünün maun ağacını, 2'sinin erik ağacını, 2'sinin gül ve ladin ağacını, 2'sinin dut ağacını, 2'sinin gürgen ağacını, 1'inin armut ve paduk ağacını, 1'inin vengi ve kiraz ağacını, 1'inin akçaağacı, 1'inin karaağaç, kaysı, iğde, akgürgen ve köknar ağacını tercih ettiği görülmektedir. Katılımcılar tarafından en çok dile getirilen ağaç ceviz olmuştur. Bu ağaçların tercih edilme sebebi olarak daha önceden denenmiş ve iyi sonuç alınmış olması, görünüm, sağlamlık ve ses iletiminin iyi olması ifade edilmiştir.

Ud Yapımında Yeni Teknikler Geliştirme

Katılımcıların hepsi ud yapımında yeni teknikler geliştirme konusunda olumlu cevap vermiştir. U1 katılımcısı kapakla ve arka balkonla ilgilendiğini, birkaç tane daha farklı teknik deneyip bir standardı bulduğunu ve şuan tek sistem çalıştığını ifade etmiştir. U2 katılımcısı udu daha çabuk yapmak için birtakım aparatlar, aletler geliştirdiğini söylemiştir. U3 katılımcısı farklı teknikler kullandığını ve bu güne kadar yaptığı udların hiçbir tanesini aynı teknikle yapmadığını belirtmiştir. U4 katılımcısı doğal olarak yeni ve farklı tınılar aradığını söylemiştir. U5 katılımcısı udun vereceği sesin tınısı ile ilgili yenilikler denediğini ifade etmiştir. U6 katılımcısı mutlaka yeni şeyler keşfettiğini, ud çalanlarla ya da fizikçilerle fikir alışverişi yaptığını, yeniliklere ve önerilere her zaman açık olduğunu sözlerine eklemiştir.

Yapılan ürünlerin değerlendirilmesi

U5 katılımcısı hariç bütün katılımcılar yaptıkları ürünleri sipariş üzerine yapıp sattıklarını söylemiştir. U5 katılımcısı atölyede yapılan ürünlerin tamamıyla öğrenciye yönelik olduğunu, herhangi bir satış söz konusu olmadığını, atölyenin udu olmayan öğrencilere açıldığını genellikle burada öğrenciye çalgı yapım ve bakım dersleri verildiğini ifade etmiştir.

Udu İmal Etme Mekânları

Katılımcıların ud imal ettikleri yerler Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. Ud İmal Edilen Yerler

Katılımcılar	İmal Yeri
U1	Atölye
U2	Atölye
U3	Ev
U4	Atölye
U5	Okul
U6	Atölye

Katılımcıların, 4’ü atölye, 1’i ev, 1’inin de okulu ud imal yeri olarak tercih ettiği görülmektedir.

Talep Durumunun Değerlendirilmesi

Katılımcıların bir kısmı Konya ilindeki müzikal alt yapıyı göz önünde bulundurarak, yaptıkları udlara olan talep durumunun iyi olduğunu belirtmişlerdir. U1 sürekli müşteri temin edilebildiğini ve bu durumun kendilerini mutlu kıldığını ifade etmiştir. U2 yaptığı udların hepsini sattığını belirtmiştir. U3, U4 ve U6 katılımcıları talebin az olduğunu söylemişlerdir. U5 genel olarak talep durumunun şehre göre değişiklik gösterebildiğini söylemiştir.

Ud Yapımcılarının Başka Bir Mesleğe Sahip Olup Olmadığının Belirlenmesi

U1, U2 ve U4 katılımcısı ud yapımı dışında emekli olduğunu, U3 katılımcısı Huzur Evi Müdürlüğünde Müdür Yardımcısı olarak görev yaptığını söylemiştir. U5 katılımcısı Öğr. Üyesi olarak görev yaptığını belirtmiştir. U6 katılımcısı çalgı yapımından başka bir mesleğe sahip olmadığını belirtmiştir.

Ud Yapımcılarının Sorunları ve Beklentileri

U2 ve U4 katılımcıları herhangi bir beklenti taşımadıklarını belirtmişlerdir. U1 katılımcısı ud yapımı ile hobi olarak ilgilendiğini ayrıca bu işle zamanını geçirerek mutlu olduğunu ifade etmiş ve herhangi bir beklentisinin olmadığını vurgulamıştır. U5 katılımcısı ud yapımı için zaman, mekân ve ekonomik durumun iyi olması gerektiğini vurgulamış böylece insanın kendisini geliştireceğini ve ortaya daha kaliteli ürünler çıkartabileceğini sözlerine eklemiştir. U3 katılımcısı satışlar için öncelikle reklamın iyi yapılması gerektiğini belirtmiş dürüst olundukça ve yaptıkları ürünlerin arkasında duruldukça işlerinin her zaman iyi olacağını söylemiştir. U6 katılımcısı ülke ekonomisinin daha iyi olması gerektiğini vurgulamıştır. Müşterilerin çoğu zaman bakmakla yetindiğini ve ürün satın alamadıklarını ifade etmiştir.

Çıracak Yetiştirme Durumu

Katılımcıların çıracak yetiştirme durumları Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5. Çıracak Yetiştirme Durumu

Katılımcılar	Çıracak Yetiştirme
U1	Hayır
U2	Hayır
U3	Hayır
U4	Hayır
U5	Hayır
U6	Hayır

Bütün katılımcılar çıracak yetiştirmedeğini belirtmiştir.

Yapılan Udlarla İlgili Müşteri Şikâyetleri ve Buna Yönelik Çözüm Önerileri

U1, U4 ve U5 katılımcıları hiç şikâyet almadıklarını ifade etmişlerdir. U2 ve U3 katılımcıları genellikle müşteri kaynaklı kullanım hatasından dolayı sorunlar çıkabildiğini belirtmişlerdir. U2 katılımcısı bilinçsizce yapılan akortlamadan dolayı sap atması, göğüste açılma gibi sorunlar yaşandığını buna karşılık gerekli bilgilendirmeleri yaptığını, udun aşırı soğukta ve sıcakta bırakılmamasını söylediğini ifade etmiştir. U3 katılımcısı eğer hata kendinden kaynaklanıyorsa her şekilde telafi ettiğini hatta udu yenisiyle değiştirebildiğini söylemiştir. U6 katılımcısı nadiren şikâyet alabildiğini çünkü zevke hitap eden bir iş yaptığını, bazen insanların beklentilerini ve istedikleri kriterleri anlayamadıklarını eğer bir problem olursa yeniden ud yaptığını belirtmiştir.

Ud Yapımcısında Bulunması Gereken Özellikler

U2, U4 ve U5 katılımcıları ud yapımcısında beceri özelliğini vurgulamışlardır. U1 ve U4 katılımcıları yapımcılığın yanında icracı olunmasını söylemişlerdir. U1 katılımcısı ud yapımcısının söz verdiği günden önce udu hazır etmesini ayrıca fiyat konusunda sabit ve tutarlı olunması gerektiğini belirtmiştir. U2 katılımcısı ud yapımcılarının işlerini çok sevmelerini ve yaratıcı ruha sahip olmaları gerektiğini vurgulamıştır. U3 katılımcısı teknik kısımda kullanılan ağacın özelliklerinin çok iyi bilinmesini ve o ağacın nerede nasıl tepki vereceğine hâkim olunmasını hatta hissetmek gerektiğini ifade etmiştir. U4 katılımcısı “Mesleğinin aşığı olmalı.” şeklinde ifade etmiştir. U5 katılımcısı istekli ve en önemlisi sabırlı olunması gerektiğini, sabır olmadan kaliteli bir çalgı üretmenin mümkün olamayacağını söylemiştir. U6 katılımcısı ud yapımcısının ince ruhlu, duygusal, matematik zekâsı kuvvetli ve araştırmacı olması gerektiğini belirtmiştir.

Ud Yapım Süreçleri

U1, U2 ve U3 katılımcıları kullanılan ağacın eskimiş, yıllanmış ve kuru olması gerektiğini ifade etmişlerdir. U2, U3 ve U6 katılımcıları tekne çekimi, sap takılması, kapak takılması gibi sürecin acele edilmeden sabırla geçirilmesini söylemişlerdir. U1 katılımcısı klavye kısmına özenilmeli, klavye ağacı abanoz olmalı ve kaliteli malzeme kullanılmalıdır şeklinde ifade etmiştir. U3 katılımcısı udun hangi mevsimde yapıldığını, hangi ağacın hangi coğrafi bölgede daha da güzel ses vereceğini, ağaçların da birbirleri arasında frekans geçirimi yani ses iletkenliğini, göğüs olarak kullanılan ağacın sertlik derecesini, kullanılan balkonun

damarları gibi teknik özelliklere vakıf olmak ve bunları yapboz gibi bir araya getirebilmenin önemini vurgulamıştır. U4 katılımcısı müşterinin aradığını iyi algılayıp ona göre ağaç seçimi yapılmasını, belirli aralıklarla yapılan işin gözden geçirilmesini, hataya yer olmadığını ve bütün emeğin boşa gidebileceğini söylemiştir. U5 katılımcısı udun planlı bir şekilde yapılması gerektiğini belirtmiştir.

SONUÇ

Türkiye’de gerek ud yapım tekniklerinin, gerek ud yapımında kullanılan malzemelerin, gerekse yenilik faaliyetlerinin yapımcılar tarafından takip edilen unsurlar olduğu görülmektedir. Bu anlamda Konya ili merkezinde Türk Müziği alanında faaliyet gösteren ud yapımcılarıyla yapılan görüşmelerden elde edilen sonuçlar şunlardır:

- Ud yapımcılarının yarısı malzeme teminini İzmir ve İstanbul’dan, diğerleri Konya, Artvin, Ankara ve yurt dışından yapmaktadır.
- Katılımcıların tamamı ud yapımında ceviz ağacını tercih etmiştir. Daha sonra sırasıyla pelesenk, kelebek, ardıç, abanoz ve maun en çok tercih edilen ağaçtır.
- Ud yapımcılarının hepsi ud yapımında yeni teknikler geliştirme konusunda olumlu cevap vermiştir.
- Ud yapımcılarının çoğu, yaptıkları ürünleri sipariş üzerine hazırlayıp sattıklarını söylemiştir.
- Ud yapımcıları en çok ud imal mekânı olarak atölyeyi dile getirmişlerdir.
- Ud yapımcılarının yarısı imal ettikleri uda olan talep durumunun az olduğunu söylemiştir.
- Ud yapımcılarının yarısının emekli olduğu, birisinin de çalgı yapımından başka bir işi olmadığı belirtilmiştir.
- Ud yapımcılarının sorun olarak zaman, mekân, ekonomik durum ve reklam hususunda görüş bildirdiği görülmüştür.
- Ud yapımcılarının yarısı tarafından herhangi bir beklenti taşınmadığı dile getirilmiştir.
- Ud yapımcılarının tümü çırak yetiştirmediğini bildirmiştir.
- Ud yapımcıları imal ettikleri udlarla ilgili müşteri şikâyeti olarak; bilinçsizce yapılan akortlama, udun aşırı soğuk ve sıcakta bırakılması, müşteri kaynaklı kullanım hatası ve göğüste açılma gibi hususları vurgulamışlardır. Ud yapımcılarının diğer yarısı ise hiç şikâyet almadığını belirtmiştir.
- Ud yapımcıları imal ettikleri udlarla ilgili müşteri şikâyetlerine çözüm olarak; doğru akortlama hakkında bilgi verilmesi, udun aşırı soğukta ve sıcakta bırakılmaması, yapımcı kaynaklı sorunların belirlenerek telafi edilmesi hususunu dile getirmişlerdir.
- Katılımcılar ud yapımında bulunması gereken özellik olarak; beceri, icracılık, sözünü yerine getirme, tutarlılık, yaratıcı ruha sahip olma, teknik hâkimiyet, mesleğe âşık olma, istek, sabır, duygusallık, matematik zekâsı ve araştırmacı olunması gerektiğini vurgulamışlardır.

- Katılımcıların yarısı ud yapım sürecinde kullanılan ağacın eskimiş, yıllanmış ve kuru olmasını dile getirmiştir. Katılımcılar tekne çekimi, sap takılması, kapak takılmasının aceleyle getirilmemesi, klavye kısmına özenilmesi, klavye ağacının abanoz olması, kaliteli malzeme kullanımı, coğrafi bölgenin önemi, mevsim, ağaç seçimi ve planlı bir ud yapım sürecinin önemini ifade etmiştir.

Günümüz çalgı yapımcılarının artık sadece özel koleksiyon ve sayıları çok az olan Türk Müsîkîsi çalgı müzelerinde korunmakta ve sergilenmekte olan çalgıların klasik yapım tekniklerini bilmeleri, bu bilgi ve tekniklerle gerektiğinde restorasyon ve konservasyonunu yapabilmeleri, kültür mirasımız açısından önem arz etmektedir. Bu çalışmanın bulguları ışığında şu öneriler getirilebilir:

- Ud yapımını etkileyen değişkenleri ortaya çıkarmayı amaçlayan araştırmaları artırmaya yönelik adımlar atılabilir.
- Ud yapımcılarının ar-ge ve yenilik faaliyetleri üniversitelerin Türk Müsîkîsi Konservatuvarları tarafından desteklenmelidir. Uzman danışmanlar ile yapılan faaliyetlerin sonuçları ud ve ud eğitimi açısından önemli olabilir.
- Ud yapımında standart bir yönteminin olup olmayacağını tartışılması gerekmektedir. Bu tartışmalar sonucunda ud yapım türleri, teknikleri, standartları belirlenebilecek ve ud yapımı konusunda bilimsel metinler yazılabilecektir.

Bu çalışma ile ud yapım alanına objektif bilgiler sunulacağı ve ud yapımcılığıyla ilgilenen yeni nesillere katkı sağlanacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- Can, C. (1995). Tarih İçinde Ud. *Milli Folklor Dergisi*, 4(26), 8-22.
- Işık, S.T. ve Uslu, R.. (2012). Türk müziğinde ağaç ve çalgı yapım bibliyografyası. *Acta Turcicaa Çevrimiçi Tematik Türkoloji Dergisi*, IV(2-2), 5
- İnak, M. R. (2010). *İletişim Formu Olarak Müziğin Klasik Enstrümanlarından Udun Türklerle Yolculuğu*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İstanbul, s. 48.
- İnternet:
http://sazvesoz.net/sayi4.php?subaction=showfull&id=1222676197&archive=&start_from=&ucat=4,8&
- Kalender, N. (2001), Çalgı Yapım, Bakım ve Onarımı. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, XIV(1), 160,163.
- Kamiloğlu, R. (2007). *Ahmed Oğlu Şükrullah ve "Edvâr-ı Müsîkî" Adlı Eseri*. Basılmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Ankara, s. IX.
- Millî Eğitim Bakanlığı (2007). *Müzik Aletleri Yapım Alanı, Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi*. Ankara: MEB Yayınları, s. 302.
- Tanrıkorur, C. (2001). *Biraz da Müzik, Zaman Müzik*, İstanbul, s. 177-179-187.

- Turabi, A. H. (1996). *El-Kindî'nin Mûsikî Risâleleri*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, s. 65-70
- Yıldırım, A. ve Şimsek, H. (2006). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (2. Baskı), Ankara: Seçkin Yayınevi. 39,198.